

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

RUDOLPH RASMUSSEN

1869 * 11. MAJ * 1919

RUDOLPH RASMUSSEN
ET MINDESKRIFT

AF

R. BERG

KJØBENHAVN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR)

1919

.Elsningerne fremstillede af Bernh. Middelboes Reproduktionsanstalt.

FORORD

I Anledning af, at det i Dag er 50 Aar siden at vor Fader tog Borgerskab som Snedkermester, har vi hans to Sønner og Efterfølgere i Forretningen tænkt at ville mindes hans Liv og Gærning, ved Udgivelsen af nærværende Minde-skrift.

Vi beder alle, der læser det, skænke hans Minde en venlig Tanke.

KJØBENHAVN, den 11. Maj 1919.

RUDOLF RASMUSSEN

VICTOR RASMUSSEN

RUDOLPH RASMUSSEN

RUDOLPH RASMUSSEN fødtes den 13. April 1838 i Drammelstrup i Tirstrup Sogn, Sønder Herred, Randers Amt. Faderen Rasmus Rudolphsen var Snedker og boede paa en lille Ejendom, der tilhørte Herregaarden Høgholm. Farfaderen var Smed paa Attrup Mark. Der synes altsaa at have været Haandværkerblod i Slægten, i hvert Fald i de to sidste Slægtled, men dette maa naturligvis ikke opfattes paa den Maade, at Slægten skulde have været særlig forudbestemt for Haandværket. Efter den da herskende Lovgivning var en Landsbyhaandværker i de fleste Tilfælde nemlig henvist til at have lidt Jordbrug ved Siden af sit Haandværk, thi dette kunde kun sjældent føde sin Mand. Landhaandværkeren maatte i Almindelighed kun arbejde »med egne Hænder« og var henvist til alene at leve af den Beskæftigelse, Egnens Folk havde til ham. At dette ikke kunde blive til store Sager, siger sig selv. Og hertil kom saa endvidere, at en Landhaandværkers Liv var yderst besværligt. Han kunde, naar man da lige undtager Smeden, aldrig nøjes med at arbejde hjemme i sit eget Værksted, men maatte vandre derhen, hvor der var Brug for ham. Fandtes der ikke i den paa-gældende Egn en større Gaard, der kunde yde en Haandværker Beskæftigelse den meste Del af Aaret, var han saa godt som ude af Stand til at leve af sit Haandværk. Hvad Rudolph Rasmussens Fader angaar synes imidlertid Herregaarden Høgholm at have dannet et saadant Centralsted

for hans Arbejdskraft, og man kan ogsaa temmelig sikkert gaa ud fra, at Betalingen for denne for en stor Del har bestaaet af Ydelser in natura. Boligen var saaledes en Del heraf. Men hertil er sikkert ogsaa kommen Levnedsmidler af forskellig Art.

Regnedes en Landhaandværker ikke for noget af den zünftige Købstadhaandværker, er det ligesaa sikkert, at han heller ikke hørte med til Bondearistokratiet, selvom Familieforbindinger med dette naturligvis ikke var udelukket. Saaledes var en Søster til Rudolph Rasmussens Fader gift med Storbonden Rasmus Thomsen.

I det hele synes Slægten udelukkende at tilhøre Bondestanden. Rudolph Rasmussens Moder hed Ane Cathrine og var født i Søballe, Venge Sogn, og hans Bedstemoder var fra Thunø. Den fædrene Slægt maa antages at have hørt hjemme paa Mols, og denne Landsdels alvorlige Natur med de store bølgende Bakkelinjer synes ikke at have været uden Indflydelse paa dens Karakter og Naturel.

Rudolph Rasmussen var i hvert Fald helt ud Barn af sin Egn. Stille af Væsen, uden mange Ord, ikke let at bringe i Affekt, men med dette rolige, næsten umærkelige Smil i Mundkrogene, der fortalte, at han var den opmærksomme, ofte lune og kritiske Iagttager af Livet og Meneskenes Færden om ham. Med Alvoren i Sindet og det noget tilbagetrukne Væsen parredes imidlertid en Hjærtets Godhed og Mildhed, der altid fik ham til at have en aaben Haand overfor dem, der trængte, omend han selv havde nok saa lidt at give af.

I hvert Fald til at begynde med var det meget lidt. Thi Rudolph Rasmussen maatte ved sit Arbejde tjene, hvad han havde Brug for, og hvad han efterlod sig. Men sparsommelig og flittig som han var Livet igennem, blev der Forslag i hans Arbejde. Han hører til dem, der i bogstavelig Forstand har tjent sig op fra ingenting.

Han var kun 11—12 Aar gammel, da hans Forældre døde. Arven var c. 30 Rdlr. til hvert Barn. Som Formynder beskikkedes Børnenes Morbroder, Rasmus Thomsen i Drammelstrup. Det er ganske naturligt, at denne Mand ikke har skattet Haandværket saa højt, at han har villet sætte Rudolph dertil. Vist er det i hvert Fald, at han efter Konfirmationen i Tirstrup blev sat i Tjeneste i Hallendrup.

Der er fra Konfirmationen opbevaret det Vidnesbyrd, at han var den skrappeste i Lærdommen, men den daarligste i Klædedragten. Og dette er ikke til at undres over, naar man hører, at Konfirmationstøjet slet ikke var syet til ham, men tilhørte en Slægting, der var konfirmeret Aaret i Forvejen; denne var imidlertid en stor Dreng, hvorimod Rudolph var temmelig lille af Vækst, saa han har næppe taget sig helt standsmæssig ud.

Man kan dog vist ikke regne dette Paaklædningsspørgsmaal til Forsømmelighed fra Formynderens Side, thi han skildres som en brav Mand, der dannede et godt Hjem for Rudolphs Brødre. Men det er jo nok muligt, at der hos Formynderen, der ogsaa omtales som tvær og lidet talende, ikke har været den Omtanke for Børnenes Fremtid som rimelig var, og maaske er det Omstændigheder af saadan Art, der har faaet Rudolphs Onkel, Christoffer Nielsen fra Aarhus, til at blande sig i Formynderens Dispositioner over Myndlingen. Nok er det, han syntes at have været utilfreds med Rudolphs Anbringelse ved Landbruget, og en skønne Dag stillede han hos Rudolph og opfordrede ham til at tage sit Tøj og følge ham til Aarhus.

Her blev Rudolph anbragt i Snedkerlære hos Snedkermeister Ring den 1. Maj 1852 og stod i Lære hos denne til 20. Januar 1857.

Ring var bekendt for at være en meget dygtig Snedker og man kan gaa ud fra, at Drengen har faaet en god og omhyggelig Oplærelse hos ham.

Han var nu i hvert Fald zünftig oplært Snedkersvend og blev af Lavet i Aarhus anbefalet til »som Følge af sit gode Forhold at maatte hos ethvert Laug blive antaget og paa bedste Maade behandlet«. Svendebrevet er underskrevet af Oldermændene Hans Richardt Bjørn og Kvartalsmestrene S. Ørum og Th. Schytte.

Svendestykket skal have bestaaet i Forfærdigelsen af en Sekretær, hvad der imidlertid ikke maa forstaaes saaledes, at Rudolph Rasmussen udelukkende var oplært som Møbel-snedker. Det var kun det almindelige vedtægtsmæssige Svendestykke, hvorimod Oplærelsen i Overensstemmelse med hvad der var Skik og Brug den Gang, i hvert Fald i Provinsen, ogsaa omfattede Bygningsarbejde.

Hos Ring arbejdede Rudolph Rasmussen som Svend til 3. Juli 1857 og fik ved sin Afgang fra ham det Vidnesbyrd, at han var »en flink og duelig Snedkersvend«. At han ved Siden af sin faglige Uddannelse ogsaa besad en forholdsvis god boglig, sees af hans opbevarede Regnskabsbog, der er skrevet med en for en Haandværker fra den Tid fin og pyntelig Haandskrift og med fuldstændig korrekt Ortografi.

I sin Svendetid hos Ring udførte Rudolph Rasmussen en Mahogni Chifoniere med Opsats og Skrivenskuffe for 22 Rdlr., fire Mahogni Chifonierer med Opsats for 72 Rdlr., et Flueskab for 1 Rdlr. 4 Mk., 1 Sengeramme for 3 Mk. 6 Fag Butiksvinduer og 6 Fag Kældervinduer for 30 Dlr. Ialt i Tiden fra 20. Januar til 1. Juli en Fortjeneste paa 126 Rdlr. 1 Mk. Det bliver, naar man regner Søn- og Heligdage fra, c. 1 Rdlr. i Dagløn — efter vor Tids Begreb en ringe Sum, men da Udgifterne stod i Forhold dertil, har der endda maaske kunnet lægges noget til Side, bl. a. ogsaa ved at arbejde paa »Fusk«, der har indbragt ham en Fortjeneste af 27 Rdlr. 2 Mk. 12 Sk.

Imidlertid i Kjøbenhavn kunde der tjenes mere, og

man kan derfor ikke undres over, at den unge Snedkersvend ønskede at komme derover til den store Verden.

Hidtil havde hans Synskreds været ringe. Aarhus var den Gang kun en lille By med højst en halv Snes Tusind Indbyggere, og de Adspredelser, den bød paa, yderst faa. Adgangen til Omverdenen var ogsaa meget begrænset, da der ingen Jærnbaner fandtes.

Selv Besøgene i Fædreneegnene maatte derfor blive sjældne, da de enten maatte foretages til Fods eller med Postbefordring, der dog var dyr og kostede 2 Rdlr. Men var de sjældne, synes de at have været forberedte med Omhu, eftersom Rudolph medbragte Sykasser til Døttrene i det Hjem, han besøgte, Svejstrups i Byen Groulev. Et Par Billeder, han forærede Familien der, er endnu til.

Rudolph Rasmussen som
ung Svend.

I Begyndelsen af Juli 1857 kom han da til København og fik Arbejde hos Snedkermester

Lundsmark, hvor han arbejdede fra 14. Juli 1857 til 13. April 1858, da han fyldte 20 Aar. I den første Maanedstid var Daglønnen 8 Mark, senere 9 Mark, en Tidlang arbejdedes der dog ogsaa paa Accord.

Man kan imidlertid forstaa, at for en ung Svend maatte Lysten til at rejse udenlands blive saa stærk, at den skulde tilfredsstilles. Det var jo desuden i Overensstemmelse med Traditionen for enhver Snedker, der næsten altid rejste i fremmede Lande, baade i Tyskland, Frankrig og England.

Især var Tyskland dog det klassiske Land for danske

Haandværkssvende. Med Tyskland havde man Skik og Brug tilfælles, ja næsten ogsaa Sprog, idet enhver dansk Haandværker den Gang saa at sige ikke kunde undgaa at lære tysk paa Grund af det hyppige Samarbejde og Samvær med tyske Svende, der i stort Tal arbejdede i Danmark.

Den 13. April 1858 stævnede da Rudolf Rasmussen over Stettin til Berlin, hvor han ankom den 14. s. M. og fik Arbejde hos Snedkermester Gielow den 17. Derfra kom han til en Mester Goedecke fra den 12. Maj til 1. Juli. Det var Møbelarbejde, han var beskæftiget med, men Fortjenesten har næppe været særlig stor, den synes at have bevæget sig omkring 3 Thaler om Uger. Senere arbejdede han hos en Mester Larsen og opholdt sig i det hele i Tyskland til 5. Juni 1859. I dette Tidsrum besøgte han Magdeburg, Halberstadt og Hamburg, i hvilken sidste By han arbejdede hos en Mester Bösche, men iøvrigt synes hverken Fortjenesten eller Udbyttet af Tysklandsopholdet at have været særlig stort.

Den 5. Juli 1859 vender han tilbage til Aarhus over Kiel—Korsør og gaar atter i Arbejde hos sin Læremester Ring. Foruden med forskelligt »Fusk« var han særlig beskæftiget med Arbejde paa Sindssygeanstalten ved Aarhus. Han synes at have tjent ganske godt her, ikke saa lidt udover de hver Uge udbetalte Kostpenge, 3 Rdlr., tilmed da Udgifterne til Kost og Logi ikke har været store, c. 7 Rdlr. om Maaneden. Og det synes ikke, at han har flottet sig paa noget Punkt, selvom han vistnok har holdt af at være godt klædt, hvad man f. Eks. kan se af de Notitser, han har gjort om sine Beklædningsudgifter i Tyskland. Her køber han nemlig ikke blot almindeligt Tøj, men ogsaa for en Haandværkssvend fra Datiden saa flotte Ting som Kraver og Manchetskjorter, Paraply og Stok, ja endog en Luksusgenstand som en Signetring.

Man tør imidlertid gaa ud fra, at han har været i Besid-

delse af et godt Overskud, da han den 20. Juli 1861 kom til København og kom i Arbejde hos den bekendte Snedkermester I. G. Lund.

Han kunde for sin fremtidige Uddannelses Skyld ikke være kommen noget bedre Sted hen. I. G. Lund var uden Tvivl en af Datidens mest bekendte og dygtigste Snedkere. Han udførte ikke blot Møbler efter Tegning af Datidens bekendte Arkitekter, navnlig Heinrich Hansen, men han var den første Snedker, der indførte mekanisk Kraft i sin Virksomhed. Her var noget at lære, baade i den ene og den anden Retning, thi I. G. Lund var en modernt tænkende Mand, der ikke yndede at blive staaende paa det gamle Haandværkerstandpunkt, hverken aandeligt eller materielt.

For Rudolph Rasmussen har der hos I. G. Lund været megen Anledning til at videreudvikle den Tegnesevner, som han besad i udstrakt Grad, og det synes da ogsaa, som han har benyttet sig af Lejligheden, eftersom hele hans senere Produktion i høj Grad er bleven præget af den Smagsretning, der var raadende paa I. G. Lunds Værksteder.

At Rudolph Rasmussen har vidst at skaffe sig Tillid og Anerkendelse hos Lund, synes ikke blot at fremgaa af det lange Tidsrum, han var beskæftiget der, nemlig 5 Aar, men ogsaa af den Omstændighed, at han benyttedes til at installere I. G. Lunds Genstande paa Udstillingen i Stockholm 1866, hvor han desuden blev ansat som tilsynsførende.

Det er under Opholdet paa Udstillingen i Stockholm, at Tanken om at nedsætte sig som selvstændig er modnet hos ham. Vist er det i hvert Fald, at han for sin Fortjeneste dersteds, c. 200 Rdlr., ved Hjemkomsten til København købte Værktøj og sammen med en Snedker Jørgensen lejede et Værksted i Studiestræde 33, hvor han arbejdede uden Medhjælp, indtil han i Sommeren 1868 flyttede hen i Gothersgade 48. Her delte han Værksted med I. P. Mørck, der da lige var kommen hjem fra Paris.

Det var ingenlunde nogen let Sag for en ung Haandværker at begynde for sig selv den Gang. De Rammer, som det ved Næringsloven af 1857 ophævede Lavsvæsen skabte om Haandværket, var bortfaldne, og det gjaldt nu for enhver om at hjælpe sig selv, saa godt han kunde.

Det var den frie Konkurrence, som da begyndte at tage Fart med alle dens Fordele og alle dens Skyggesider. Hvad der især var vanskeligt for Nybegynderen var at skaffe Kapital. Der var dengang ingen Banker, som vilde betro en Haandværksmester nogen Kredit, man maatte tage den hos de forskellige Handlende, og den var efter Sagens Natur ikke billig. Det eneste, der hjalp, var at Handelen den Gang lige saa lidt som Haandværket var organiseret, men splittet i en Række indbyrdes konkurrerende Detailforretninger, der ikke var bange for at byde og yde ret lang Kredit, men som saa naturligvis ogsaa maatte dække Risikoen ved ret høje Priser.

Imidlertid det gik godt for Rasmussen. Foruden en Del private Kunder synes han væsentlig at have arbejdet for andre Snedkermestre, bl. a. for C. B. Hansen, altsaa uden nogen Specialvirksomhed. For Aaret 1867 foreligger ingen Opgørelse og kun delvis for 1868 og 1869. For 1868 synes Indtægten at have udgjort 1766 Rdlr., hvorimod der intet er noteret om Udgiften. For 1869 kendes intet Resultat. At det imidlertid ikke har været daarligt, fremgaar af den Omstændighed, at han i dette Aar begyndte at antage Svende; i April beskæftigede han 3 Mand og sidst paa Aaret ikke mindre end 10.

Det er givet, at han da var nødt til at tage Borgerskab, og et saadant udfærdigedes der ogsaa for ham af Københavns Magistrat den 11. Maj 1869.

Forretningen gik nu udmærket. Fra 1870 kan noteres en Omsætning paa 6473 Rdlr. 3 Mk. 2 Sk., et Antal Arbejdsdage af 3254 med en udbetalt Arbejds løn af 3088 Rdlr.

og som Hovedresultat en Formue paa 770 Rdlr., der i 1871 naaede op til 2163 Rdlr., i 1872 2978 Rdlr., i 1873 4368 Rdlr.

Under denne Vækst af Virksomheden er det forstaaeligt, at Værkstedet i Gothersgade maatte blive for lille, og i 1874 flyttedes dette til St. Kongensgade 63 (J. P. Mørck var allerede i 1868 flyttet til eget Værksted i Niels Juelsgade).

I Store Kongensgade gik Forretningen strygende; Aarsagen hertil var særlig den, at han efterhaanden havde fundet den for en moderne Forretningsmand nødvendige Specialitet, nemlig Forfærdigelsen af Egetræsmøbler, for hvilke der bl. a. blev god Afsætning til Sverige og Norge.

Det var da ikke saa underligt, at Rudolph Rasmussen tragtede efter endnu større Udvidelse af Forretningen, nemlig efter Indførelse af mekanisk Kraft.

Da kom Tilfældet ham til Hjælp. I 1876, medens der var meget travlt i Virksomheden med Udførelsen af Møbler til Hotel d'Angleterre, brændte Værkstedetsbygningen i St. Kongensgade, og alt Inventar og Materiel fortæredes. I Erstatning for sit Tab fik han udbetalt 10 000 Kr., og for denne Sum købte han sammen med Svogeren J. C. Groule, der var gift med en Søster til Rud. Rasmussen, Ejendommen Nørrebrogade 45.

Inden Flytningen til Nørrebrogade havde Rud. Rasmussen giftet sig 1873 med Vilhelmine Henriette Victoria Krogh.

Det var et sjældent heldigt Sammentræf af to Mennesker, der passede udmærket til det Samarbejde, som dette Ægteskab maatte være, om alt udad og indadtil skulde lykkes. Thi Betingelsen herfor var, at Baggrunden for Virksomheden blev et lykkeligt Hjem. Og det naaedes i højeste Grad. Thi Rud. Rasmussens Hustru bidrog ikke blot ved sin Flid og Sparsommelighed til hans fremtidige gode økonomiske Stilling, men hun dannede ved sit milde

og opoffrende Sind den Harmoni og Fred i Hjemmet, som giver en Mand ikke blot Hvilen, men ogsaa Lysten og Udholdenheden til at tage fat.

Med Købet af Ejendommen paa Nørrebrogade begynder et nyt Afsnit i Rud. Rasmussens Forretningsliv.

Det var i Virkeligheden et saare heldigt Køb, her var gjort. Thi for en Købesum af 100 000 Kr. kom man i

Victoria Rasmussen.

Besiddelse af en Ejendom, der med Tiden viste sig at have en meget betydelig Værdi. Den havde et samlet Areal af 10 650 □ Alen og strakte sig langt bagud. Det var saaledes muligt allerede temmelig hurtigt at bortsælge den Del af Grunden, hvor den øverste Del af Slots-gades ene Husrække strækker sig. Bygningerne var ganske vist gamle og bestod tildels af Udbygninger fra den gamle Blaagaard. Ud til Nørrebrogade laa et to Etages Forhus og inde i Gaarden et to Etages Sidehus

samt et lavt Sidehus mod Nørrebrostræde. I Midten af Gaarden strakte sig de herligste gamle Frugthaver, Rester af Fortids Idyl.

Her var Plads til at røre sig, og her kunde Rud. Rasmussen faa sin Yndlingsplan virkeliggjort, at indrette et moderne Møbelsnedkeri til Fabrikation af sin Specialitet: Egetræsmøblerne.

Mod Nørrebrostræde blev der opført en ny fire Etages Værkstedbygning, hvor der blev udmærket Værkstedspads med Lys fra begge Sider. Efterhaanden blev der her installeret Maskiner i Stueetagen, Dampkedel og Tørre-

stue i Kælderetagen; i de øvrige Etager var der Snedkerværksteder. Groule fik sin Del af Pladsen, men i Virkeligheden blev de to Virksomheder drevet fuldstændigt hver for sig. Groules Speciale var Fremstillingen af polerede Møbler af Mahogni og Nøddetræ o. a.

Samarbejdet med Groule i Forretningen og som Med-

Den gamle Gaard c. 1890.

ejer af Ejendommen blev i sjældnen Grad harmonisk. Det var to Naturer, der passede godt sammen, som skabte til at tænke i samme Plan. Der var derfor altid fuld Enighed. Den ene respekterede altid den andens Afgørelser og Aftaler. Den gensidige Tillid var ubegrænset. Det bundede i noget dybt i begges Sind, hos Rud. Rasmussen i hans varme Tillid til Mennesker og hos Groule i en inderlig Trang til Hengivenhed, der i hans Liv satte den skønneste Blomst i et mildt og barnefromt religiøst Trosforhold.

Interiør fra Haven. 1910.

Den gamle Gaard 1910.

Efter Datidens Begreber var det en vældig Udvidelse af Virksomheden, der her blev foretaget, og mange ry-stede vantro paa Hovedet. Naar det alligevel gik, var det fordi Rud. Rasmussen havde et sundt Forretningsprincip: altid at være nøjagtig med sine Betalinger. Naturligvis kunde det tit knibe med at skaffe, hvad der skulde ydes til de fastsatte Tider, men skete det, at der ikke kunde betales paa den bestemte Dag, lod han aldrig denne gaa hen uden at melde sig og bede om Fastsættelse af en ny Termin, der nøje blev overholdt.

I den nye Ejendom blev der ogsaa Plads til Møbelmagasin. Det blev indrettet i Forhuset og en Del af Sidehuset. Ud mod Nørrebro-gade var der store Butiksrunder. Fra Lageret var der direkte Adgang til Groules Privatlejlighed, der var i Forhusets 1ste Salsetage og til Rud. Rasmussens Beboelse, der laa i Stueetagen i Sidehuset. I en lille Sidebygning opsatte han et Panel, som han havde købt efter J. G. Lund, og som havde udgjort en Del af dennes Udstilling i Stockholm. Det findes endnu i Sønnen Rud. Rasmussens jun.'s Lejlighed.

I Gaarden var der udmærket Plads til Træ, og det var i Virkeligheden et stort Lager, der skulde til.

Det var nu udelukkende Egetræsmøbler, der fabrikeredes, særligt til Spisestuer og Herreværelser, navnlig blev der lagt Vægt paa Billedskjærerarbejdet, og der forme-

J. C. Groule. 1916.

Familiebillede.

Rud. Rasmussens Værelse. 1886.

des en hel Række af de særlige Typer, som senere blev gængse.

Der beskæftigedes i en Periode omkring 1880 4 à 5 Billedskærersvende i et særligt Billedskærerværksted. Motiverne til Billedskærerarbejderne var især Frugter og Dyr, og en svensk Billedskærer var særlig Mester heri. Desværre drak han saa meget, saa han tilsidst maatte sendes

Buffet c. 1878.

hjem. Efter den Tid benyttedes Rennaissancens almindelige Udsmykningsskemaer: Karyatider og Billedfigurer paa Fyldingen. Til dette Billedskærerarbejde var en Nordmand ved Navn Morland meget dygtig, og næppe nogen anden har haft en saadan Rutine til dette Arbejde som han. En tredje dygtig Medarbejder havde Forretningen i Billedskærer WIESE, der endnu er knyttet til den som selvstændig Mester. I det hele besad Rud. Rasmussen en sjælden Evne til at holde paa sine Folk. Han var aldrig »stor« overfor dem, men vidste ved sin stille Omgængelighed,

der dog aldrig manglede Fasthed, at komme godt ud af det med Folkene og vedblive at være »Mester«, overfor hvem man havde Respekt. Ikke faa Folk har arbejdet i Virksomheden over en Menneskealder, saaledes Forvalteren TH.

Buffet. c. 1886.

SCHJØTT, Værkfører VILLADS NIELSEN og Maskinsnedker N. MIKKELSEN, Stolemager OLAF OLSEN og Snedkerne N. ANDERSEN, J. HANDBERG, J. BUCH, K. SØRENSEN og H. JENSEN.

Rud. Rasmussen selv var en dygtig Tegner og gav Udkast til de fleste Møbler, men han arbejdede dog ogsaa en Del med Architekterne Vilh. Dahlerup og Brinkopff,

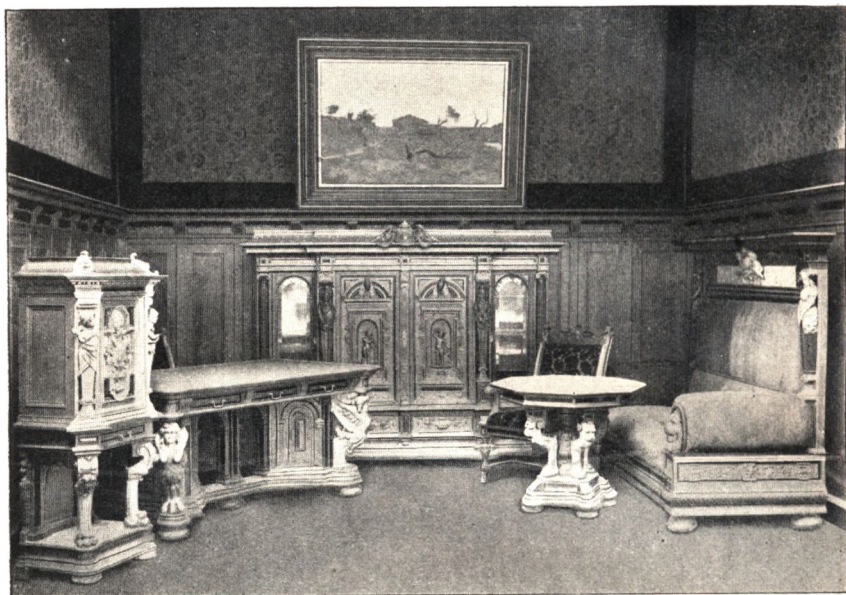
Gruebillede af Rudolph Rasmussen og Svende
fra c. 1880.

Rud. Rasmussen og hans Svende c. 1885.

der begge var meget benyttede Møbeltegnere paa den Tid. Brinkopff tegnede bl. a. det Møblement, som Rud. Rasmussen fremviste paa Udstillingen 1888, og som nu ejes af Direktør Will.

En hel Del af de gængse Typer, som fremstilledes paa Rud. Rasmussens Værksted var naturligvis frit kompone-

Interior fra Udstillingen i Kjøbenhavn 1888, tegnet af Brinkopf.

rede efter Datidens Behov, kun med Benyttelse af Rennaissancens Former. Det gælder om Buffeten, om den store Panelsofa, om mange af Stole- og Bordformerne.

Vi, som lever midt i en stærk Reaktion mod Halvfjersernes og Firsernes Møbelkunst og Architektur, har jo ondt ved at synes om, hvad der er frembragt i den Tid, og naar vi skal være ærlige, tror vi ikke, at ret meget af den vil finde Naade for Eftertidens Øjne.

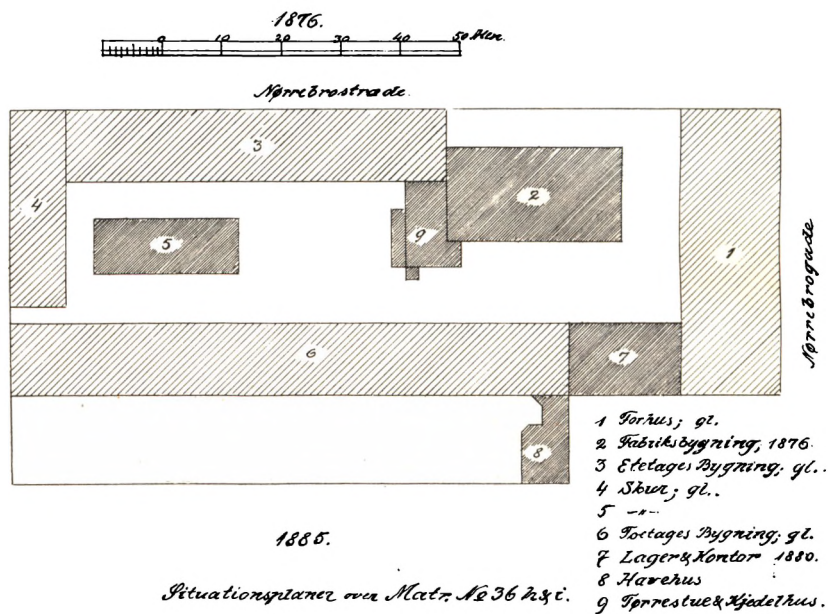
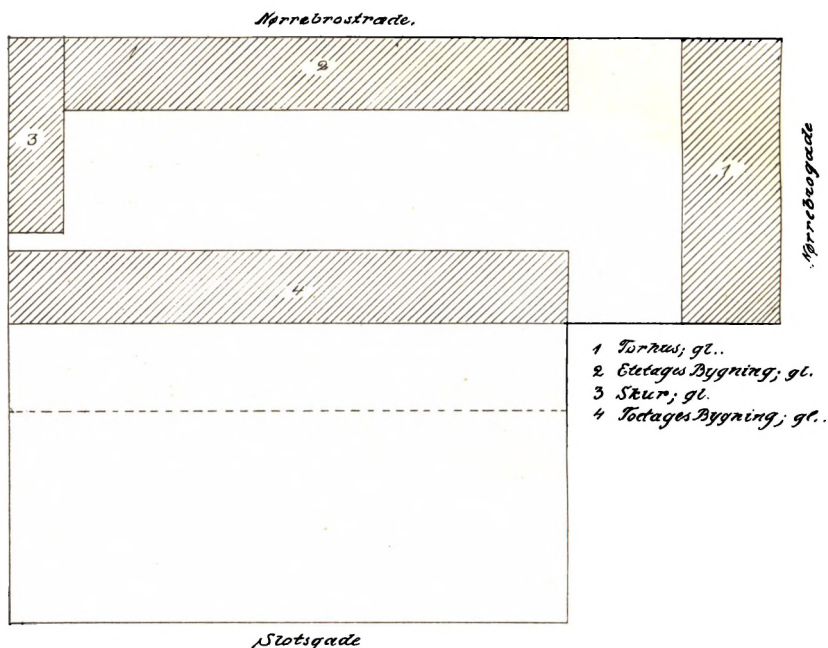
En af Hovedgrundene hertil er nu væsentlig den, at Halvfjersernes og Firsernes Møbelkunst var et afgjort Brud

med Traditionen i det gamle Haandværk. Det var ligesom Maskintiden pludseligt vilde frembringe noget nyt, men den vidste bare ikke hvad. Den kendte med videnskabelig Nøjagtighed Alverdens Former i Fortid og Nutid, den forstod ogsaa at efterligne dem, men de var ikke voxede ud af dens eget Hjærte. Det var Udenadslærdom, og der-

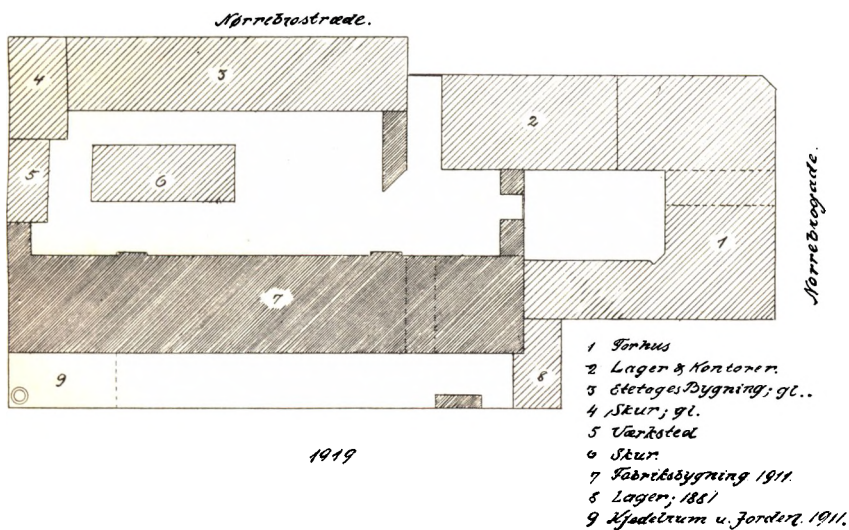
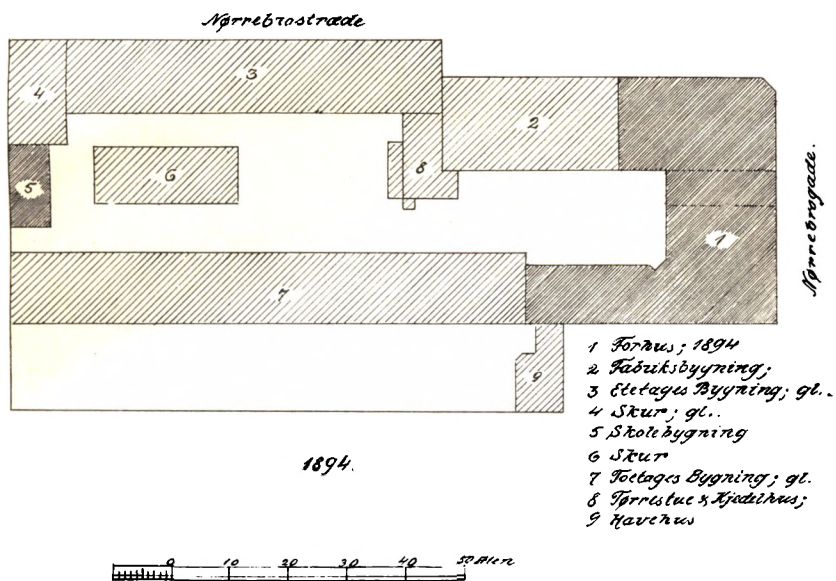

Sofa og Stole ca. 1888.

for blev der over de moderne Frembringelser, der par tout vilde være historiske, netop noget uhistorisk og uorganisk, der satte Frugt i de for vore Øjne mærkeligste Sammenblandinger. Den begyndende Maskintid, der kunde fremstille et Møbel hurtigere og billigere end Fortiden, vilde derfor absolut ogsaa gøre det rigere og pragtfuldere. Derfra alle disse Forsøg paa at eftergøre Herregaardsmøbler til jævne Borgerhjem og hele det uægte og overlæssede i Udstyrelsen med Kehlinger og Sveifninger, med Billedskærerarbejder og svulmende Former.

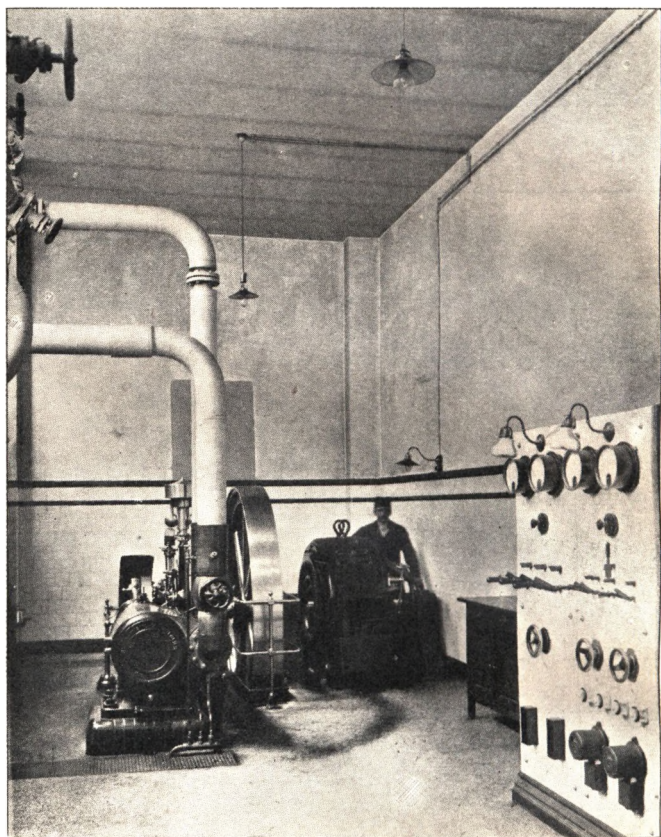
Planer af Ejendommen Nørrebrogade 45 med de i Tidens Løb foretagne Ombygninger i mørk Skravering.

Situationsplaner over Matr. № 36 h.v.

Planer af Ejendommen Nørrebrogade 45 med de i Tidens Løb foretagne
Ombygninger i mørk Skravering.

Men hele denne Stilretning, efter vor Tids Opfattelse et Misgreb, maatte naturligvis følges, af Rud. Rasmussen som af alle andre. Han var Forretningsmanden, der fremstillede, hvad Tiden fordrede, og det Synspunkt, der skal

Maskinstuen. 1919.

og bør anlægges for hans Virksomhed, er selvsagt ikke det kunstneriske, men det forretningsmæssige.

Det er som Forretningsmand, Rud. Rasmussen har ydet sin Indsats, og det er som saadan, han er Forbilled.

Han er den nye Tids Type, — omend i mindre Stil —

der begynder fra bar Bund og efterhaanden arbejder sig op til den ansete og søgte Forretningsmand.

Det er Forvandlingen fra det gamle Haandværk til den moderne Fabrik, han udfører.

Og lad os en Gang — til Belæring for andre — se, hvordan denne Forvandling er fuldført.

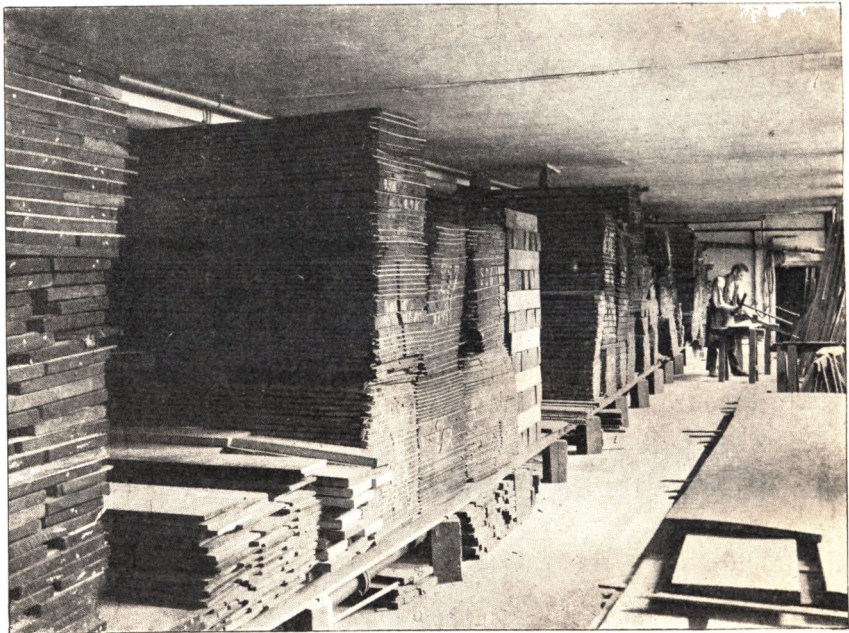
Maskinsnedkeri 1919.

Først og fremmest ved Tro paa sig selv, dernæst ved aldrig trættet Flid og Arbejdsomhed, ved Nøjagtighed i sin Forretningsførelse, men mest ved det Blik ud i Nutid og Fremtid, der forstaar at vælge og vrage, at tilpasse sig efter Forholdene og aldrig lange større og videre ud, end der kan naaes.

Vi kan følge dette Arbejde i Enkelthederne. I Ejendommen paa Nørrebrogade foregaar Skabelsesprocessen saa at sige for vore Øjne.

Haandsnedkerværksted 1919.

Torrestue 1919.

Slag i Slag foregaar Forandringen. Til at begynde med den før omtalte Opførelse af Værkstedbygningen, saa Ombygning af Forhuset ud mod Nørrebrogade, Omlægning af Værksteder, Indretning af Centralvarme, den omhygge-

Rudolph Rasmussen, Blyantstegning 1903.

lige Tilrettelægning af Træets Tørring, først i Luften og derefter, alt efter Dimensionerne, i en ny opført Tørrestue. Tilsidst Planlæggelse af de nye Fabrikbygninger, der optog de sidste Aar af Rud. Rasmussens Levelid.

Og saa er der Tilrettelæggelsen af Produktionen. Udvalgelsen af de Typer, der kunde sælges, Kendskabet til Markedet — og den resolute Omlægning af Produktionen, da det svenske Marked lukkedes paa Grund af Toldfor-

holdene, fra næsten udelukkende Møbelfabrikation, til Kontormøbler og den dermed følgende Vexlen i Kundekredsen fra overvejende private Købere til de store offent-

Skab og Stol, tegnet af Th. Bindesbøll 1907.

lige Virksomheder, som Rasmussen vidste at opsøge og holde fast. Det er en Omlægning af Virksomheden, om hvilken man finder Vidnesbyrd bl. a. i Belysningsvæsenets Kontorer, i Københavns Raadhus og mange andre offentlige Steder, og som krævede vaagen Sans og aandelig Letbevægelighed for at finde nye Former.

Rud. Rasmussen var derfor ogsaa altid villig til at følge

de vekslede Stilretninger, selv om det kneb lidt for ham at faa Smag for den moderne Retning, der kom frem efter 1900. Den var ham for tam og enkel, hvad man

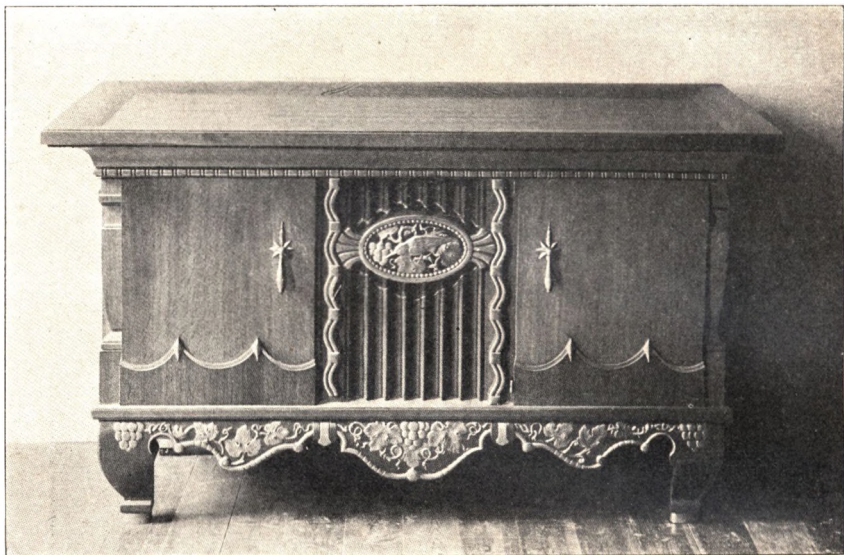

Skab, tegnet af R. Rasmussen jur. 1915.

godt forstaar, naar man husker, at hans Vækst og Udvikling falder under Renaissanceformernes Herredømme. Det kunde derfor godt falde ham ind at rette lidt paa en moderne Architekts Tegning ved at tilsætte smaa Detailler, en Kehling her og en Profil der, og det var jo heller ikke altid, at denne Forandring netop faldt i Architektens Smag. Men Rud. Rasmussen kunde paa dette

Omraade nok lide at vise, at han selv kunde tegne, og han kunde jo ogsaa med Stolthed anføre, at et af hans Møbler, en Buffet, havde fundet Vej til et saa fornemt Sted som Nordiska Museet i Stockholm.

Alt det vidnede jo imidlertid blot om Rud. Rasmussens stadigt vaagne Sans. Overalt var han paa Færde som den ledende Aand, han gjorde Indkøb, tegnede, søgte Træ ud,

Skænk, tegnet af Architect Helweg Møller. 1913.

inspicerede Værksteder, talte med Kunderne og tog sig af dem med Forslag og Planer. Derfor stod han sig ogsaa godt med dem. En Gang begyndt hos ham, kom de altid tilbage, endog den ene Generation efter den anden, selv om han nu og da kunde trække Leveringer af bestilte Møbler lidt længe ud. Alligevel kunde man stole paa ham.

Derfor var der ogsaa Bud efter ham til forskellige Hverv. I Snedkerlavet indtraadte han 1883. Her var han først i lang Tid Revisor, derefter fra 1890 Medlem af Lavsbe-

Skænk, tegnet efter Renaissancemotiver. 1910.

Skænk, tegnet af R. Rasmussen jun. 1906.

styrelsen. Indenfor denne hørte han vel ikke til de reformerende Aander. Han var i Grunden slet ikke nogen Organisationens Mand i moderne Forstand, det hører en yngre Generation til end Rud. Rasmussens, der ved egne Kræfter havde udrettet alt selv. Men i Lavet øvede han alligevel ved sin stille Ædruelighed og sin vaagne kritiske Sans megen Indflydelse.

Interiør fra Udstillingen i Aarhus 1909. Tegnet af Architect Mogens Clemmensen.

Rud. Rasmussen var først og fremmest Halvfjersernes og Firsernes Mand, den selvgjorte, selvraadte og selvstændige. Alligevel var der som Resultat af Nedarving og gammel Tradition i Haandværket noget gammeldags hyggeligt, i god Forstand gemytligt, over ham. Han var ikke Taler og ikke Visesanger, men var ved sin jævne Humor og stille Sarkasme en god Selskabsmand, som stedse bredte en vis lun Hygge og Hjemmeduft over sig.

Der er noget betegnende i, at Rud. Rasmussen personligt og fagligt saa helt tilhørte sin egen Tid, at man næsten kan sige, at han døde med den.

Hen i de første Aar af det nye Aarhundred følte han sig træt og tænkte paa at overlade sine Sønner Virksomheden og arbejdede ivrigt paa at sætte dem ind i den. Først vilde han dog virkeliggøre sin Ungdomsdrøm om den fuldt ud moderne Møbelfabrik og syslede stadig med Planer til Nyopførelse af Værksteder m. m. paa den gamle Grund.

Kongens Modtagelsesværelse paa den baltiske Udstilling i Malmø 1914.
Tegnet af Architect' Henning Hansen.

Han skulde ikke naa at se dem førte ud i Virkeligheden. I Foraaret 1904 blev han syg — kort Tid efter sin Hustrus Død — og den 27. Oktober s. A. døde han.

Det blev forbeholdt hans Sønner, de nuværende Indehavere af Firmaet, Rudolf og Victor Rasmussen, der da var ganske unge og begge maatte have Myndighedsbevilling for at overtage Forretningen*). Denne er fortsat og videre-

*) I sit Ægteskab med Victoria Kragh havde Rud. Rasmussen følgende Børn:
Helga R., g. m. Læge Einar Schæffer.
Fanny R., g. m. Maler Oscar Bojesen.

ført i Traditionen fra Faderen under det indregistrerede Firma: Rud. Rasmussens Fabrik for Egetræsmøbler, idet det nu mere end nogensinde er Egetræsmøbler, der er Firmaets Specialitet, Møbler af alle Slags og i kunstnerisk Udførelse efter Tegning af vore mest kendte Architekter.

Men hvad der særlig har glædet de to Sønner er, at det 1911 lykkedes dem, i god Forstaaelse med I. C. Groule at faa opført den i alle Henseender moderne indrettede Fabriksbygning paa det Sted, hvor det gamle to-Etages Sidehus stod.

Paa Halvhundreds Aarsdagen efter at Rud. Rasmussen tog sit Borgerskab, vil Maskinerne synge til Ære og Minde om deres gamle Mester.

Ellen R., død.

Rudolf R., g. m. Elna Kleis, Datter af afd. Kunsthandler V. Kleis.

Victor Kristoffer R., g. m. Olga Paul Petersen, Datter af afd. Krigsass. P. P.

Robert R., Malermester, g. m. Augusta Schmidt, Datter af afd. Billedhugger Nic. S.

Philip R., død.

Knud Valdemar R., cand. polyt., g. m. Jenny Jansen, Datter af afd. Konditor J.

Kai Oluf R., Tømrmester, g. m. Ingeborg Kleis, Datter af afd. Kunsthandler K.

Axel Henning R., cand. polyt.